

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2067

av Björn Wiechel och Isak From (S)

En vingklippt arbetsmiljö

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av relevanta resurser till Arbetsmiljöverket.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra och stärka villkoren för skyddsombud.

Motivering

Det moderna arbetslivet håller på att utvecklas till en dödsfälla – i synnerhet för de unga som tvingas ta tillfälliga jobb. Ansvarslösheten breder ut sig. Det är hög tid för riksdag och regering att engagera sig i arbetsmiljöfrågorna och ge svar på hur ett långsiktigt hållbart arbetsliv kan skapas.

Arbetsvillkor och arbetsmiljö måste förändras till det bättre så att människors inte slits ut i förtid utan orkar jobba fram till pensionsåldern. Den tidigare regeringens minskning av resurser till Arbetsmiljöverket och nedläggning av Arbetslivsinstitutet har gett motsatt effekt på människors arbetsmiljö. Vi har nu passerats av många andra länder när det gäller bland annat arbetslivsforskning, utbildning av skyddsombud och företagshälsovård.

Arbetsmiljöverkets uppdrag är bland annat att kontrollera att arbetsmiljölagen (SFS:1160) följs. Syftet med lagen är att uppnå en god arbetsmiljö samt att förebygga att skador, sjukdomar och olyckor uppkommer. Med en god arbetsmiljö menas att teknik, arbetsorganisation och arbetsinnehåll ska vara utformade så att arbetstagaren inte utsätts för påfrestningar som kan leda till ohälsa eller olyckor. Arbetsmiljöverket bidrar därmed till att upprätthålla konkurrensneutraliteten på arbetsmarknaden. Företag ska inte kunna konkurrera med dålig arbetsmiljö.

Arbetsolyckor och ohälsa uppstår ofta på grund av att arbetsgivare och arbetstagare inte kan få råd från experter om hur de ska förebygga och lösa arbetsmiljöproblem.

När den tidigare regeringen kraftigt minskade anslagen till Arbetsmiljöverket slimmades stora delar av den verksamhet som är inriktad på att förebygga risker genom kontroll och tillsyn. Sammantaget har Arbetsmiljöverkets inspektionsresurser minskat med 30 procent. Enligt Internationella arbetsorganisationen ILO bör det finnas en arbetsmiljöinspektör per 10 000 anställda i industriländer. Sverige ligger idag på ett snitt på cirka 0,62 inspektörer, vilket gör att vi är sämst i Norden.

För att Arbetsmiljöverket ska klara sitt uppdrag att arbeta med föreskrifter krävs resurser annars riskerar hela regelverket kring arbetsmiljön att bli föråldrat. ”Nya kunskaper om risker och förändringar i arbetslivet liksom nya EU-direktiv innebär att det behövs ett kontinuerligt arbete med att utveckla föreskrifterna. Framför allt handlar det om sammanslagningar och ändringar i befintliga föreskrifter, särskilt genom skapande av övergripande föreskrifter. De övergripande föreskrifterna anger på ett generellt sätt hur arbetsmiljön ska vara och medför att en del detaljföreskrifter kan upphävas. Neddragningarna av resurserna innebär att Arbetsmiljöverkets analys och regelarbete inklusive EU-arbete har minskat med 50 procent.

En vingklippt arbetslivsforskning

De totala resurserna till arbetslivsforskningen har minskat kraftigt under de senaste åren. Den största förändringen är bortfallet av de omfattande resurser som Arbetslivsinstitutet hade. Efter nedläggningen av Arbetslivsinstitutet är Sverige och Portugal idag de enda EU-länderna som inte har ett arbetslivsinstitut.

En enkätundersökning som genomförts av Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) visar att många arbetslivsforskare har lämnat området av olika skäl. De disputerade forskarna som arbetade med arbetslivsrelaterad forskning nästan halverades mellan nedläggningsbeslutet av Arbetslivsinstitutet 2006 och hösten 2008. Den samordnade forskningen inom arbetsorganisation, ergonomi och belastning samt fysiska och kemiska hälsorisker upphörde. Detsamma gäller för institutets utbildningar, till exempel utbildningar för anställda inom företagshälsovården och fackligt förtroendevalda.

För att komma tillrätta med problemen krävs att regering och riksdag åter igen tar frågor rörande arbetsmiljö på ett seriöst och ansvarstagande sätt.

